

Í evstu løtu

DAGBLAÐIÐ ger nóg burtúr, at hægsti frálærumyndugleiki okkara við skúlalok hjá teimum 14 »kelvingunum« frá Fiskivinnuskúlanum í Vestmanna, skal hava sagt, at yrkisútbúgvingarnar eru nýggjari enn tær Gymnasialu og at tørvur ikki fyrr var í Føroyum fyri yrkisútbúgvingum.

VIT kunnu ikki annað, enn geva Dagblaðnum rætt í, at handaliga læran í Føroyum hevur verið dygg og sjálvsagt eldri, enn tann gymnasiala.

EISINI er tað takkað verið hesi handans læru saman við alsamt batnandi tekniska skúla okkara, at vit eitt nú hava verið førir fyri tí skipasmíði, vit higartil hava megnað á jøvnum fœti við aðrar, og mongu virkini, sum t.d. hava lagt um frá vanligum húsumsmíði til meira skipaða sniðhúsaframleiðslu, kundu heldur ikki havt gjørt hetta uttan útbúgvindi fólk. Dømini um skilagóðar framleiðslur og álítandi og naktandi tekniskar tænastur, intar av fólkum við »gamaldags« feroyskari handaligari útbúgving, eru bæði mong og góð.

HARFYRI skal ikki sigast, at tørvur ikki alla tíðina er fyri at nútímansgera allan útbúgvingarlaga bygnað okkara. Gamaní var orðavalið frá okkara hægstu skúlafólkum »óheppið« og lítið viðurkennandi mótvegis teimum mongu, sum higartil hava nomið sær góðar og fyri samfelagið nyttugar útbúgvingar eftir gomlu skipanini. Men hetta misbrot skal ikki taka gleðina frá okkum og teimum, sum lokið hava prógv í Vestmanna, yvir at vit nú hava ein veruligan fiskivinnuskúla. Heldur ikki skal hetta fáa okkum at gloyma tað rættuliga drúgva arbeiði, landskúlafyrisingingin legði í fyrirreikingarnar av hesi útbúgving.

HETTA júst tí, at dentur nú skuldi leggjast meira á teknisku og handaligu útbúgvingarnar, á tær, ið koma kunnu til nytta sum skjótast í teirri iðnaðarmenning — um ikki kollvelt — øll vita má koma.

VIT hava áður eftirlýst størri denti á hesar útbúgvingar, sama hevur Dagblaðið, men longur tykist semjan ikki at rækka. Í øllum førum ikki at døma eftir verulig orsök Dagblaðsins til hesuferð at viðgera hetta ikki nóg høgt metta lærupláss.

ÁHUGAN og ábyrgdarkensluna hjá teimum, sum standa skulu fyri útbúgvingum okkara, heldur blaðið hánt um og sigur, at tað eru ikki áhugamálgundómsins og samfelagsins, sum eru høvuðssakin hjá hesi pædagógisku valdsstættini, men heldur at tryggja sær sjálvum breiddi í munin og alment løntu størvini íggjgnum eftirlit, stýring, og valdstøku á øllum unddómi og allari upplæring. At sikið er hitt sama sosialistiska — at fáa háls- og handsrætt yvir øllum unddómi.

TAKA vit meistaralærana, vita vit, at henda neyvan fæst betri enn tað sama á góðum læruplássi. Stóðan er bert tann, at vit í løtuni ikki hava nóg nóg læruplássi. Tíverri ikki heldur sama tærvin sum onkundi á hesum útbúgvingum, men í áðaninini av, at tað hvussu víkir og vendir í stóran mun skulu vera fólk við handaligum og tekniskum útbúgvingum, sum skulu fáa okkum burtúr naggatódnini, skulu og mugu hesar útbúgvingar lívgast.

UM ikki beinleiðis forsømdar, so hava hesar útbúgvingar í almennu Føroyum ikki átt sín sjálvsagda »status«, ájavnt øðrum, sum kanska hava reikað fyri víðari akademiskum ella øðrum lestri, men

spyrja vit tær virknu framleiðandi Føroyar, hava hesar hóast alt verið altavgerandi fyri álítandi framleiðslu av øllum sløgum.

HELDUR enn at ilteinkja landsins skúlafyrisingar fyri ólíkligar ætlanir við hesum útbúgvingum, áttu vit at fegnast um, at tær nú veruliga koma til sín rætt innan heildarundirvisingarbygnaðin. Ikki tí, okkum dárar heldur ikki ov væl »bygnaðir« av øllum handa sløgum. Teir hava líkasum lyndi til í sjálvum sær at gerast endamálið og minni amboðið til fremjan av upprunaætlanum, men hildið hesar bygnaðir til setningin, fáa vit heldur ikki, bert við at spilla teir út.

TAD má avgjørt sigast at vera í evstu løtu, at nevnda útbúgvingarøki verður skipað, at læra kann veitast mongum av okkara ungu, hóast fækkandi praktisk læruplássi, at teimum kann gevast vón um eina útbúgving eftir styrti áramáli, enn hjá so mongum, sum fara av landinum at lesa — at vit víð at varðveita hesi heima eisini bjarga okkum ein framtíðarpart av tí dynamikki, sum annars vildi verið mistur, veittu vit teimum onga vón um útbúgving.

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐIÐ

FRÍU FØROYAR

14. SEPTEMBER

FRÍU FØROYAR

NORÐLÝS

Dagblaðið og heimsfelagskapurin

Dagblaðið letur í gjár hánt um ávaringarnar allar um tað, sum henda kann við klótu okkara, visa vit ikki hógv og í felag størsta fyrilit fyri okkara felags umhvøvi. Alt slikt tos skirir blaðið sosialistiskt mæn og sigur, at

Umhvørvisman er nú komin istaðin fyri sosialismuna. Alment eftirlit við øllum umhvøvi á sjógvi og landi gevur ótømandi møguleikar fyri almennum stovrum og byrokratiskum valdi. Eftirlitka myndugleikarnir ikki krøvum frá umhvørvistinum um stov, pening og vald, ja, so verður heimans undirgangur. Orsøkin hesuferð er »vakstrarhúsarinið«,

sum merkir at atmosferan hitast upp, tí solarljósið sleppur ikki burtur. (Gloyt bara nýggju istíðina, sum spádd var at leggja heiminn kaldan fyri 10 árum síðan).

og tekur samanum og sigur

Hóast »visindaligar« pástandir um ampa um framtíð mannaættarinnar, eigur fjöldin av miðal hampa skilafólki at gera sær greitt, at sosialismunur nú heimleysu gyklarar og hundakunstnarnar bert eru úti eftir skattapeningi til at fígga sín almennu stov. Best virkar spádómurin um glatan. Tað minnir mest um latin-messandi heljarpædikantar í miðöldini, sum taladu tatiðarinnar óskiljandi »visindamál«. Fjöldin rindadi.

Vist kostar skilagóð umhvørvissiting. Men

taka vit ikki henda táttin við í øllum virki okkara, verður skjótt ein galin endi. Men her sum aðrastaðni knipur at fáa afturhaldið til at prioritera sjálvt tað mest livsneyðuga fyri felagsskapin, øllum heimans menniskjum. Kanska ein stutt framtíð er betri fyri »okkum«, bert hon er eitt vet longri enn hjá »øðrum«, tykist blaðið at halda.

Fríu Føroyar um sparingar og tjóðveldið

Í innganginum til grein hjá Erlendi Paturssyni frá 1954, sum blaðið endurprentar, sigur blaðið:

Áhugavert er at leggja til merkis lúkleikarnar í búskaparpolitikkinum tá og nú. Kreppan í 50-árunum er tiltikin, men varð bast. Kreppuna á

okkara døgum royna politiskir og vinnuligir drumar at loysa á júst tann hátt, sum Erlendur Patursson tá mælti frá. Og speisemið er tað, at Tjóðveldisflokkurin hevur gingið á odda í tí mishátta og mannvonda »sarpolitikkini«, sum gongur beint imóti tí, sum ein av fremstu líðarum floksins helt í lokum umstøðum.

Gamaní kann tað undra Fríu Føroyar, at tjóðveldisflokkurin so dyggiliga halsaði um politiskt, at teir fyrri einhvønn pris valdu samstarv við aðrar, enn mest sjálvsagda »brøðraflokkini« í feroyskum politikki. Okkurt kundi verið øðrvisi, um so ikki var, men teir vildu sjálvir — vildu rista av sær jollukompleksið, og sigast má, at tað eydnaðist.

Skamm í tykkum

Lesari skriar í blaðnum í dag um syndarlaga standin hjá ternustovni okkara. Lítið og einki er undankomið seinna árin, men vón var kortini fyri, at okkurt fór at koma undan í ternubølinum í Kaldbaksbotni.

Tað gjørdi tað eisini, men av mannaávum, eini gravimaskinum, varð meginparturin fyrirbeindur.

Vit kunnu ikki annað enn undrast á, hvussu slíkt kann henda. Væl vita vit, at arbeiðstarn kann kosta pening. Hinvegin man ongín feroysingur, sum fatan hevur av, hvussu syndarlaga illa terna okkara er fyri, halda tað vera í lagi at beina fyri kanska einastu feroysku ternupisunum, sum í ár høvdu havt møguleika, bert

fyri at ein annar sera liðiliga tíðarættan fyri liðugtgerðina av hesum stórarbeiði kundi verða hildin.

Okkur má so hava ábyrgdina — halda vit. Tí tað kann ikki vera so rivandi galið, at viðurskipti sum hesi ikki verða arbeiðgjør í tilikum arbeiði. Okkurt letur to til, at so er ikki. Arbeiðstarn kann kosta okkum nokur oyru, men at ternan kanska skuldi týnast med alla fyrri at fáa okkum at skilja virði av henni og øðrum náttúrulivi, vardi okkum ikki. Skamm í tykkum, ið hetta gjørdur.